

Nota Tarievenbeleid sportaccommodaties 2013 e.v.

Gemeente Stichtse Vecht

Vastgesteld door de gemeenteraad van Stichtse Vecht op:
18 december 2012

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In dit beleidsdocument worden voorstellen gedaan over de uitgangspunten voor het bepalen van de nieuwe tarieven voor de binnensport, buitensport en zwemsport in 2013 binnen de gemeente Stichtse Vecht. De definitie van tarieven luidt: “de geldelijke vergoeding die een bestuursorgaan vraagt voor het gebruik van gemeentelijke sportaccommodaties”.

De drie voormalige gemeente hanteerden allen verschillende grondslagen voor het bepalen van de tarieven. Middels deze nota worden de grondslagen uniform opgesteld, zodat voor het gebruik van gelijksoortige sportaccommodaties dezelfde tarieven gelden binnen de gehele gemeente.

Deze tarieven moeten worden betaald door de gebruikers van de sportaccommodaties. De gebruikers zijn voornamelijk sportverenigingen en individuele gebruikers, maar ook incidenteel commerciële organisaties.

Deze nota vindt zijn oorsprong in het raadsvoorstel Strategische heroverwegingen, d.d. 20 en 21 december 2011. De daarin genoemde uitgangspunten zijn in deze nota verwerkt.

1.2 Doelstelling

Evenals in andere Nederlandse gemeenten, kan voor Stichtse Vecht worden geconcludeerd dat de tarieven voor binnen- en buitensport voornamelijk een historische grondslag kennen. Voor de zwemsport is er eveneens sprake van een historische grondslag.

In het collegeprogramma heeft de gemeente Stichtse Vecht het beleidsvoornemen opgenomen om ten aanzien van tarieven te komen tot een eenduidige structuur die zijn basis vindt in een kostprijsoriëntatie, doelmatig kan worden toegepast (gericht op het realiseren van beleidsdoelen), goed inzichtelijk is en tot slot gebaseerd is op een rechtvaardigheidsbeginsel voor alle sporters in Stichtse Vecht.

1.3 Uitgangspunten

Ten aanzien van het tarievenbeleid wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- Voor de hele gemeente worden gelijke tarieven gerekend bij gelijke faciliteiten;
- De tarieven zijn gekoppeld aan de geboden faciliteiten en de daarmee verband houdende kosten;
- De tarieven zijn vergelijkbaar met die van omliggende gemeenten;
- Verenigingen betalen een gereduceerd tarief ten opzichte van commercieel gebruik;
- Jeugdsport wordt gestimuleerd door overdag lagere tarieven te rekenen dan in de avond uren;
- De baten en lasten die verband houden met sporturen van basisscholen worden inzichtelijk gemaakt;
- Jaarlijks worden de tarieven geïndexeerd;
- De tarieven voor verenigingen gaan gelden voor het sportseizoen 2013 – 2014 en gaan in vanaf 1 augustus 2013. De overige tarieven gaan in per 1 januari 2013.

Nota bene

Het invloedgebied voor de binnensport is beperkt tot de sporthallen in de voormalige gemeenten Breukelen en Loenen. De sporthallen in Maarssen worden via sportfondsen NL

geëxploiteerd. De tarieven die sportfondsen NL hanteert kunnen op verzoek van de gemeente wel worden aangepast, maar dit heeft binnen het contract geen invloed op de begroting van de gemeente.

Een verhoging van de tarieven ten behoeve van de taakstelling, wordt vanwege deze situatie door slechts een relatief klein deel van de sportverenigingen in Stichtse Vecht gedragen. Van de twee subtropische zwembaden wordt alleen het Kikkerfort door de gemeente geëxploiteerd.

Voor de buitensportaccommodaties heeft de gemeente langdurige contracten met clubs die doorgaans een exclusief gebruiksrecht hebben. In dit beleidsdocument worden voorstellen gedaan om te gaan werken met vaste tarieven. Het streven is om de uitgangspunten in 2013 verder uit te werken en over te stappen op een nieuw systeem met ingang van 2014 voor de buitensportaccommodaties.

2 Kostprijsbepaling

Voor het bepalen van de kostprijs van sportaccommodaties dient allereerst te worden vastgesteld hoe deze is opgebouwd. Grofweg kunnen de onderstaande kostensoorten worden afgeleid die door de gemeente Stichtse Vecht worden gemaakt bij het aanbieden van de gemeentelijke sportaccommodaties:

- kapitaallasten
- exploitatielasten.

2.1 Toelichting kostensoorten

Ad. Kapitaallasten

Onder de kapitaallasten worden de kosten voor rente en afschrijvingen gerekend die door de gemeente Stichtse Vecht worden gemaakt als eigenaar van de sportaccommodaties. De hoogte van de kapitaallasten kan sterk verschillen per accommodatietype, maar ook voor gelijksoortige accommodaties. Zo zullen de kapitaallasten voor een pas opgeleverde sporthal aanmerkelijk hoger zijn dan voor een zelfde hal die al tientallen jaren bestaat. Om grote fluctuering in de tarieven te voorkomen – bijvoorbeeld na oplevering van een nieuwe hal - wordt gebruik gemaakt van de vervangingswaarde¹ van de verschillende accommodaties. De vervangingswaarde wordt op basis van kengetallen vastgesteld, waarna op basis van een vast percentage ad 7,5% de kapitaallasten per accommodatietype worden bepaald. De feitelijke kapitaallasten van de verschillende sportaccommodaties in Stichtse Vecht zijn terug te vinden in de gemeentelijke administratie.

Ad. Exploitatielasten

Onder exploitatielasten wordt begrepen de lasten voor het in gebruik geven van de verschillende sportaccommodaties. Hiertoe worden ondermeer de kosten voor onderhoud, personeel, energie en administratie gerekend.

De kosten voor onderhoud zijn opgebouwd uit de componenten klein en dagelijks onderhoud en het planmatig te verrichten groot onderhoud. Hieraan wordt uitwerking gegeven op basis van een Meer Jaren Onderhoudsplanung (een MJOP) op basis waarvan tevens de kosten helder inzichtelijk kunnen worden gemaakt. Voor alle buiten-, binnen- en zwemaccommodaties zijn en worden MJOP's opgesteld. De onderhoudskosten kunnen per accommodatie worden afgeleid uit de gemeentelijke administratie.

Zwemaccommodaties kennen specifieke vereisten ten aanzien van het dagelijks onderhoud. Gezien de vereisten ten aanzien van hygiëne en veiligheid zijn de onderhoudskosten voor

¹ Vervangingswaarde is gelijk aan de kosten voor nieuwbouw realisatie van een accommodatie of de aanleg van een veld.

zwemaccommodaties relatief hoog.

Bij het beheer en de exploitatie van sportaccommodaties kennen de personele lasten zowel een directe als een indirecte component. Directe personele lasten worden gemaakt door medewerkers die volledig en rechtstreeks werkzaam zijn voor een bepaalde accommodatie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een beheerder van een sporthal of kassapersoneel van het zwembad. Indirecte personeelslasten worden gevormd door de inzet van medewerkers van de gemeente die ondersteunende en faciliterende werkzaamheden verrichten. Hierbij kan worden gedacht aan personeelsadministratie en financiën. Betreffende werkzaamheden worden doorgaans gerekend tot overhead.

Tot slot dienen de kosten voor administratie, verzekeringen en belastingen tevens te worden gerekend tot exploitatiekosten. De afrekening van de energiekosten laat een soortgelijk (wisselend) beeld zien. Sommige buitensportverenigingen betalen direct de energierekening. Voor andere buitensportaccommodaties, de grote binnensportaccommodaties en het zwembad worden de energiekosten geïnd bij de gemeente.

De voorgaand beschreven systematiek op basis van vervangingswaarde en de integrale exploitatielasten leidt tot een *solidariteitsbeginsel*. Alle sporters en sportverenigingen betalen in evenredige mate mee aan het in stand houden van de sportinfrastructuur van de gemeente Stichtse Vecht.

2.2 Differentiatie kostprijs naar type accommodatie

Buitensport

Uitgangspunt voor de buitensporttarieven is dat zowel voor wedstrijd- als trainingsvelden vaste jaartarieven worden vastgesteld per veld per seizoen. Dit betekent dat de huidige systematiek op basis van lange contracten komt te vervallen. De energielasten voor het gebruik van de veldverlichting komen zoals te doen gebruikelijk rechtstreeks voor rekening van de vereniging c.q. huurder.

Ten behoeve van de doorbelasting wordt voor de buitensportaccommodaties uitgegaan van een methodiek waarbij het aandeel in de totale kosten kan worden uitgesplitst naar een individueel veld c.q. accommodatie. Op basis van de vervangingswaarde en de gemiddelde jaarlijkse onderhoudslasten wordt allereerst per type veld of accommodatie een doorbelastingseenheid (een betonnen veld is onderhoudsvrijer dan een natuurgrasveld) bepaald, zodat het aandeel in de totale kostprijs kan worden afgeleid. Aan de hand van deze doorbelastingseenheid kunnen de feitelijke totaalkosten voor alle buitensportaccommodaties op evenredige wijze worden doorberekend naar de afzonderlijke voorzieningen.

Binnensport

Voor de binnensportaccommodaties dient de kostprijs allereerst gedifferentieerd te worden naar de verschillende type accommodaties en vervolgens naar een kostprijs per uur. Een evenredige verdeling van de totale kosten per type binnensportaccommodatie wordt gehanteerd, om gelijke tarieven te kunnen berekenen voor vergelijkbare accommodaties. Dit resulteert in een overzichtelijke tarievenlijst met vaste prijzen voor sporthallen, sportzalen en gymzalen. Het tarievenstelsel is daardoor gemakkelijker te raadplegen en onderlinge concurrentie tussen gemeentelijke sportaccommodaties wordt voorkomen.

Omdat binnensportaccommodaties doorgaans per uur worden verhuurd, dient de totale kostprijs per accommodatie vervolgens te worden doorberekend naar uurprijs. Hiertoe

worden de totale lasten gedeeld door het gemiddeld aantal daadwerkelijk verhuurde uren voor de binnensportaccommodaties².

Zwemsport

Omdat het Kikkerfort het enige subtropische zwembad is dat de gemeente Stichtse Vecht exploiteert kunnen de tarieven specifiek voor deze locatie worden bepaald.

3 Gebruikers

3.1 Toelichting

Om vanuit de kostprijsberekening te komen tot reële en transparante tarieven die bovendien de laagdrempeligheid en toegankelijkheid van sportaccommodaties blijvend waarborgen, wordt gebruik gemaakt van dekkingspercentages. Deze dekkingspercentages geven aan welk deel van de kostprijs wordt doorbelast aan de eindgebruikers en bepalen dus ook welk deel per saldo door de gemeente wordt gedragen.

3.2 Type accommodatie

Op basis van de analyse van de huidige financiële situatie en ervaringscijfers van andere gemeenten kan worden vastgesteld dat het hanteren van een gelijk dekkingspercentage voor binnen- en buitensportaccommodaties niet realistisch en rechtvaardig is. Dit zou leiden tot te grote verschillen in feitelijke kosten voor de uiteindelijke eindgebruiker.

De buitensportaccommodaties hebben hogere exploitatiekosten, onder andere veroorzaakt door de navolgende factoren:

- een buitensportaccommodatie kan veel minder opbrengsten genereren omdat de benutbaarheid veel minder intensief is in vergelijking tot een binnensportaccommodatie of een zwembad;
- de onderhoudskosten van een natuurveld zijn veel hoger dan die voor een sportvloer;
- buitensportverenigingen hebben doorgaans het clubgebouw en kleedkamers in eigen beheer, waarvoor zij alle lasten dragen, maar waarmee zij tevens (meer) inkomsten genereren.

Vanuit voorgaande verschillen wordt aanbevolen om bij de vaststelling van de tarieven en daarmee de totale aandeel van kosten die door de gemeente wordt gedragen een verschil te hanteren tussen binnen-, buitensport- en zwemaccommodaties.

3.3 Onderwijs

Binnen het onderwijs wordt veelvuldig gebruik gemaakt van sportaccommodaties, zowel binnen als buiten. Het is van belang om de kostendragers goed in beeld te hebben: welk deel van de totale kosten voor het gebruik van een sportaccommodatie 'financiert' sport en welk deel 'financiert' onderwijs. Om deze reden wordt inzichtelijk gemaakt per sportaccommodatie, op basis van normbedragen vastgesteld door VNG m.b.t. het onderwijs en sport, hoe deze kostenverdeling moet worden toegerekend.

3.4 Buitensportlocaties

De inkomsten gerelateerd aan buitensport zijn momenteel minder transparant dan bij de binnensport. Oorzaak is dat sportclubs exclusief gebruik maken van de terreinen en daarvoor contracten hebben afgesloten met de gemeente. Zoals beschreven in hoofdstuk 2 zullen de

²Om verschillen in bezetting niet te vertalen in verschillende tarieven wordt de maximale praktische bezettingsgraad van 1760 uur op jaarbasis voor alle binnensportaccommodaties als vertrekpunt genomen

kosten worden gebaseerd op de vervangingswaarde van de aanwezige faciliteiten. Voor die faciliteiten zal voor alle sportverenigingen een gelijk percentage worden gehanteerd.

3.5 Binnensportlocaties

Bij het bepalen van de tarieven wordt onderscheid gemaakt naar de gebruiker.

Verenigingen

Lokale sportverenigingen zijn een doelgroep van beleid, vanwege hun maatschappelijke bijdrage en positieve resultaten op het gebied van gezondheid. Ook wordt rekening gehouden met het feit dat verenigingen geen winstoogmerk hebben en een kleine begroting kennen. Zaalhuur vormt doorgaans een aanzienlijk deel van de uitgaven.

Bij het bepalen van de verenigingstarieven is leidend dat de verenigingen een eventuele tariefverhouding redelijkerwijs moeten kunnen opvangen. Daarnaast wordt een vergelijking gemaakt met de tarieven die in omliggende gemeenten in rekening worden gebracht.

Een verenigingstarief wordt enkel gerekend wanneer de zaalhuur voor minimum bepaalde achtereenvolgende periode wordt vastgelegd. Daarmee heeft de gemeente als exploitant meer zekerheid over de inkomsten.

Om jeugdsport extra te stimuleren wordt overdag een lager verenigingstarief gerekend dan in de avonden. De gemeente rekent er op dat de verenigingen dit voordeel doorberekenen in een gunstige contributie voor jeugdleden.

Incidenteel

Bij incidentele verhuur wordt gedacht aan eenmalige huur of kortdurende huurperiode van een sportaccommodatie door particulieren of non-profit organisaties. Het tarief zal gemiddeld 10% hoger liggen dan het verenigingstarief. Dit is te verantwoorden door het feit dat het tot meer administratieve lasten zal leiden.

Commercieel

Uitgangspunt is dat commerciële gebruikers zo veel mogelijk kostendekkende tarieven gaan betalen. Risico is dat commerciële gebruikers minder gebonden zijn aan een bepaalde accommodatie, en makkelijk uitwijken als elders gunstigere tarieven worden gehanteerd. Vergelijking van de prijzen met de omliggende gemeenten is daarom van belang.

3.6 Zwemsport

In de Gemeente Stichtse Vecht zijn twee subtropische binnenzwembaden, te weten:

- het voormalige Bisonsport
- 't Kikkerfort.

Bisonsport in Maarssen wordt geëxploiteerd door Sportfondsen NL. Het Kikkerfort in Breukelen wordt geëxploiteerd door de gemeente. De zwembaden kennen een heterogene gebruikersgroep van ondermeer recreatieve zwemmers, doelgroepzwemmers, instructiezwemmers, schoolzwemmers en verenigingszwemmers. Deze heterogene groep kan worden onderverdeeld in individueel gebruik en georganiseerd gebruik.

Individuele gebruikers

De individuele gebruikers van het zwembad vormen een sterk heterogene groep variërend van onder andere aquajoggers, moeder en kindzwemmers en (disco)zwemmers die voor kortere of langere tijd gebruikmaken van verschillende bassins en overige faciliteiten van het zwembad. Het tarief dat hiervoor in rekening wordt gebracht, wordt voornamelijk gebaseerd op marktfactoren (onder andere productaanbod, prijzen in de regio, promotie, prijselasticiteit

en substitutie) en is doorgaans gericht op een optimaal exploitatieresultaat. Dit zal niet gebaseerd (kunnen) zijn op een kostprijsberekening per m² zwemwater.

Voor het Kikkerfort zal in 2013 naast de inflatiecorrectie een prijsverhoging worden doorgevoerd voor individuele gebruikers. De huidige prijs van losse kaarten laat nog ruimte voor een verhoging ten behoeve van de taakstelling. De verwachting is dat dit niet direct zal leiden tot lagere bezoekersaantallen; de prijselasticiteit is behoorlijk ruim. Voorgesteld wordt om naast de jaarlijkse inflatiecorrectie een eenmalige verhoging van €0,20 door te voeren.

Voor meerbadenkaarten geldt een ander beleid. Waar voor losse kaartjes wordt gestreefd naar maximalisering van de inkomsten, geldt voor meerbadenkaarten het maatschappelijk belang om zoveel mogelijk inwoners te laten sporten. Daarom stijgen de meerbadenkaarten niet evenredig mee met de prijs voor losse kaartjes.

Het streven kan zijn om daarna jaarlijks een vergelijkbare verhoging door te voeren, maar hierbij is het belangrijk om de bezoekersaantallen te blijven monitoren. Wanneer een tweede of derde verhoging leidt tot een drastische afname van het aantal bezoekers, kan het zijn dat de totale omzet niet stijgt maar daalt. Bovendien zou dit in strijd zijn met het basisprincipe om zo veel mogelijk kinderen te laten bewegen. Het is daarom niet verstandig om in de meerjaren begroting rekening te houden met eenzelfde jaarlijkse prijsstijging.

Georganiseerde gebruikers

Bij georganiseerd gebruik dient te worden gedacht aan zwemverenigingen of anders georganiseerde groepen die voor een bepaald aantal uren een bepaald bassin huren. Voor deze groep van georganiseerde gebruikers wordt het tarief bepaald op basis van de totale kosten, het aantal verhuurbare uren en de doelgroep. Hier gelden dezelfde uitgangspunten als bij binnensportlocaties als het gaat om hanteren van de tarieven voor verenigingsgebruik, incidenteel gebruik of commercieel gebruik.

In de tariefsbepaling wordt geen rekening gehouden met eventuele aanvullende wensen voor ondermeer blindering, het aanvullend gebruik van sport- en spelmaterialen en de inzet van zwembadpersoneel aanvullend op het wettelijke vereiste.